Från:
Skickat: Tue, 14 Oct 2025 09:50:13 +0100
Till: "registrator.rlk@regionstockholm.se" <registrator.rlk@regionstockholm.se>
Ämne: Diarienummer: RS2025-0095
Bilagor: Svar granskningshandling RUFS 2025.pdf
Categories: A

Hej,

Bifogar LRF Mälardalens svar på granskningshandlingarna för RUFS.

Vänliga hälsningar

LRFs Norrlandsgrupp
Regionalt sakkunnig Mitt

Dalarna, Gävleborg och Mälardalen

Lantbrukarnas Riksförbund

Växel: 010-184 40 00

Besöksadresser:
Kung Gustafs torg 4 C, 791 70 Falun

Green Innovation Park, Ultuna Campus, Ulls väg 29 A, 756 51 Uppsala

Postadress:

Green Innovation Park, Ultuna Campus, Ulls väg 29 A, 756 51 Uppsala

www.lrf.se>>

Bli medlem i LRF >>

LANTBRUKARNAS RIKSFÖRBUND
Mälardalen

2025-10-14

registrator.rlk@regionstockholm.se

Svar på granskningshandling RUFS Diarienummer: RS2025-0095

Kap 1 Regional utveckling skapar vi tillsammans

Inga kommentarer

Kap 2 Stockholmsregionens förutsättningar

Stockholms regionen beskrivs som en motor i den gröna omställningen, men ingenstans nämns jordbruket eller livsmedelsproduktionen. Lantbruket är avgörande för den gröna omställningen och Sverige är världsledande.

”Trycket på natur och obebyggd mark medför slitage, förlust av naturresurser som jordbruksmark, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Även förmågan till klimatanpassning minskar. Viktiga funktioner i den obebyggda marken, som till exempel rekreation, flödesreglering och rening av dagvatten, och upptag av koldioxid, riskerar att byggas bort.” Det är önskvärt att detta stycke formuleras om och förtydligas. Det är idag ett problem att jordbruksmarken inte respekteras eller prioriteras i situationer med överflöd av vatten, vilket får stora konsekvenser för livsmedelsproduktionen. När resonemang förs kring användning av obebyggd mark för flödesreglering är det viktigt att belysa det.

Kapitel 3 - Vår vision: Europas mest attraktiva och hållbara storstadsregion – att bo, leva och verka i

Inga kommentarer.

Kapitel 4 - Mål för Stockholmsregionens utveckling

Mål 1:4 Det är mycket bra och viktigt att utsläpp från livsmedelsproduktion ska mätas på konsumtionen och inte på den regionala produktionen.

Mål 2.1 *”Förutsättningar för livsmedelsförsörjning och livsmedelsberedskap behöver stärkas. Ett starkt livsmedelssystem förutsätter bland annat goda förutsättningar för bi - behållen regional livsmedelsproduktion. Den offentliga måltiden kan vara en drivande faktor och en säker kund för regionala lantbrukare. Stockholmsregionens aktörer behöver bidra till den gemensamma utvecklingen av ett robust lantbruk och en robust livsmedelsindustri. För att minska sårbarheten i livsmedelssystemet är planering och förebyggande arbete viktigt, samtidigt som flexibilitet i systemet måste kunna bibehållas.”* Detta är ett viktigt och bra stycke. Det är dock önskvärt att i sammanhanget även belysa Stockholms regionens beroende av livsmedel från andra delar av Sverige och världen. För att säkerställa tillgången på livsmedel till Stockholmsregionen vid kris eller krig är det därför viktigt att stärka livsmedelskedjorna till Stockholmsregionen med

Postadress
Lantbrukarnas Riksförbund
105 33 Stockholm

Besöksadress
Franzéngatan 1B
Stockholm

Telefon
010-184 40 00

E-post
info@lrf.se
Hemsida
www.lrf.se

mat som produceras i andra delar av Sverige och därigenom minska regionens importberoende.

För att kommuninvånarna ska få mat på bordet krävs att en lång kedja av händelser klaffar – såväl i vardag som i kris. Primärproducenterna behöver producera och för det behövs själva marken, men också transport av insatsvaror som diesel, gödsel och växtskydd. Transporter mellan gårdar behöver fungera på grund av arrenden eller maskinsamarbeten. Transporter av råvaror från gårdarna behöver ske till mottagningsanläggningar och förädlingsled i form av mejerier, slakterier, spannmålsmottagningar, kvarnar, foderfabriker osv. Lagerhållning, kyla, distribution och försäljning måste klaffa. Livsmedel är alltså, precis som dricksvatten, knutet till ett system av infrastruktur med flera inblandade aktörer. Och där är både anläggningar, vägar och framkomlighet för stora fordon väsentligt. RUFS behöver förtydligas kring detta. Arbetet med att identifiera brister osv. kanske därefter bäst hanteras inom den regionala livsmedelsstrategin eller länstransportplanen.

Mål 5 - Att bygga på ett hållbart sätt med hållbara material är inte tillräckligt. Vikten av att ta hänsyn till jordbruksmarken bör även belysas i detta sammanhang.

Mål 8.5 – Grönstrukturen behöver både bidra med biologisk mångfald och producera livsmedel, det borde framgå av målformuleringen.

Kapitel 5 - Stockholmsregionens rumsliga inriktning

”Undvik utspridd bebyggelse och exploatering av jordbruksmark.” Det är mycket olyckligt att dessa två villkor sätts ihop. Ett enstaka hus på jordbruksmark kan vara det som möjliggör generationsboende på en gård och därmed generationsväxling av lantbruksdriften. Det är en helt central fråga för det svenska lantbrukets fortlevnad och har en mycket ringa påverkan på jordbruksmarken. Trots det är det ofta väldigt svårt att få bygglov för ett sådant enskilt hus. Större exploateringar som tar mycket mark i anspråk godtas däremot relativt godtyckligt med hänvisning till undantaget i miljöbalken. Jordbruksverket fick 2024 i uppdrag av regeringen att analysera om skyddet för jordbruksmark behöver stärkas. De redovisade uppdraget i mars 2025 i rapporten *Stärkt skydd av jordbruksmark samt solelsproduktion i den gemensamma jordbrukspolitiken*, ISSN 1102-3007. Jordbruksverkets slutsats är att skyddet behöver stärkas.

I texten på sidan 57 beskrivs på ett förtjänstfullt sätt jordbruksmarkens betydelse för livsmedelsproduktionen. Detta är dock endast kopplat till områden utanför den prioriterade bebyggelsestrukturen. Det är viktigt att RUFSen på ett tydligare sätt framhåller jordbruksmarkens värde även på områden inom den flerkärniga strukturen. Även om det nämns som en punkt i rutan på sidan 58 bör det framgå tydligare hur jordbruksmarken ska värnas inom respektive bebyggelsekategori i den flerkärniga strukturen.

Sidan 59 – Livsmedelsförsörjningen är en helt central del av den samhällsviktiga verksamheten och att inte nämna dem här är oerhört märkligt.

Sidan 67 – Under rubriken *Förhållningssätt för att stödja Stockholmsregionens behov av transportintensiva verksamheter* bör en särskild punkt om skydd av jordbruksmark läggas in. Logistikcenter är ett exempel på en exploatering som ofta hamnar på jordbruksmark och som tar stora arealer i anspråk vilket får en betydande påverkan på länets livsmedelsproduktion.

Kapitel 6 - Så går vi från ord till handling
Så som beskrivs är samsyn en central del av att gemensamt driva en förändring. För att samsyn ska uppnås krävs det dock att RUFSen kompletteras med en tydligare beskrivning av jordbruksmarkens och livsmedelsproduktionens betydelse. Inte minst i uppräkningen av nationella och regionala mål i kapitel 8.

Kapitel 7 - Hur den regionala utvecklingsplanen förhåller sig till internationella, nationella och regionala mål
Nationell nivå – Här saknas den nationella Livsmedelsstrategin
Regional nivå – Här saknas den regionala livsmedelsstrategin.

Kapitel 8 - Den regionala utvecklingsplanens konsekvenser från ett miljömässigt, socialt och ekonomiskt perspektiv
Inga kommentarer.

Bilaga 1 - Demografiskt bostadsbehov i Stockholmsregionen 2022-2060
Inga kommentarer.

Bilaga 2 - Hållbarhetsbedömning med strategisk miljöbedömning av regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen
”Då planen inte pekar ut vilka av de regionalt prioriterade bebyggelseområdena som sammanfaller med jord- eller skogsbruksmark finns det risk att värden går förlorade när det inte är tydligt vad som ska värnas eller undvikas. Den regionala utvecklingsplanen kommer att medföra målkonflikter i regionalt prioriterade bebyggelseområden och på landsbygden. Avvägningar mellan bebyggelse och jordbruksmark kommer behöva göras i kommande planering. En viss utveckling av bebyggelse kan antas ske på jordbruksmark. Omvandling av jordbruksmark för bebyggelse är inte endast en fråga om markanvändningens lämplighet, som den beskrivs i PBL. Enligt reglering i miljöbalken måste kommunen även visa i vilken mån det finns väsentliga samhällsintressen som endast kan tillgodoses genom att ianspråkta jordbruksmarken.”
Beaktat denna beskrivning och mot bakgrund av att drygt sex procent av regionens jordbruksmark försvunnit de senaste 10 åren finner vi det något märkligt att det helt saknas rekommendationer eller åtgärdsförslag.

Bilaga 3 - Långsiktiga utvecklingsbehov av transportsystemet i stockholmsregionen
Inga kommentarer.

Bilaga 4 - Riksintressen i regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen

Inga kommentarer.

Vänliga hälsningar
Tomas Olsson, Ordförande LRF Mälardalen